
Fra: Ina Midtun [mailto:ina_midtun@live.no]
Sendt: 18. mars 2014 13:45
Til: Postmottak HOD
Emne: Angående høring om reservasjonsrett

Høringsrunde angående reservasjonsordning for fastleger

Viser til høringsbrev 21.01.2014 om reservasjonsordning for fastleger. I høringsbrevet åpnes det for at også de som ikke står oppført på høringslisten kan gi høringsuttalelse. Jeg takker for denne muligheten, og gir med dette mitt syn på saken samtidig som jeg ber departementet om at det registreres som en egen høringsuttalelse.

Det er ikke mulig for myndighetene å innføre en reservasjonsordning for fastleger samtidig som det fremmes en garanti om at dette ikke medfører negative opplevelser for kvinner som ønsker abort. Med dette lovforslaget vil det alltid være en sjanse for at kvinner kan bli avvist på legekontoet, fordi pasienten av ulike årsaker (alder, norskferdigheter o.l.) ikke er klar over at fastlegen reserverer seg, fordi hun får en reserverende legevikar eller fordi det rett og slett er fullt på listene til andre ikke-reserverende fastleger. Kampen mot reservasjonsretten kjempes ikke for ressurssterke kvinner i 50-årene med fast inntekt, fast partner og fast bosted - en posisjon statsministeren selv befinner seg i - men kvinner som uten tvil får rettighetene sine fratatt ved en slik ordning. En ung jente med samme fastlege som resten av familien som ikke kan bytte uten at det stilles spørsmål ved hvorfor. En rusavhengig kvinne som ikke har fått vite at hennes fastlege reserverer seg, og som føler seg avvist på det ene stedet hun trodde hun kunne være trygg på å få hjelp. Kvinner som ikke kan betale flybilletter til nærmeste sykehus uavhengig av senere refusjon, fordi deres nåværende økonomiske situasjon ikke tillater det. Valget om å ta abort er vanskelig nok i seg selv, og det er et privat ett. Det er ekstremt provoserende å se vår mannlige helseminister diskutere denne saken som om det ikke er noe problem. Det er ikke hans rettigheter som står på spill i denne debatten.

Fastleger har per i dag ikke lov til å praktisere henvisningsnekt. Muligheten til å reservere seg begrenser seg etter abortloven til å utføre eller assistere ved selve abortinngrepet. Jeg mener denne loven sikrer legers rett til samvittighetsfrihet. Reservasjonsadgangen omfatter i dag ikke muligheten til å reservere seg mot å ta imot, skrive journal, klargjøre, stelle eller pleie pasienten under oppholdet eller mot å henvise pasienten til abort. Det er nettopp fordi det er en vesentlig forskjell på det å bli pålagt å utføre et inngrep, og det å henvise en pasient man har ansvaret for til en behandling pasienten selv har besluttet å få utført.

De fleste leger som av samvittighetsgrunner ikke ønsker å henvise til abort har derfor trolig valgt andre legeyrker for å unngå å gjøre lovbrudd. Ved å åpne for at fastleger nå kan få mulighet til å reservere seg mot å henvise til abort frykter jeg at flere leger med reservasjonsønske vil søke seg til nettopp fastlegeyrket.

Andre yrkesgrupper, som helsesøstre, farmasøyter, advokater eller politi kan da heller ikke reservere seg mot å gjennomføre lovvedtak de er uenige i, uten sanksjoner.

Det er et grunnleggende demokratisk prinsipp at hensynet til pasienten og hennes rettigheter, må settes foran en fastleges eventuelle ønske om å reservere seg mot å utføre en lovpålagt oppgave. Heller enn å gi fastlegene mulighet til å nekte henvisning til abort, ber jeg Helse- og omsorgsdepartementet følge opp overfor de fastlegene som ikke vil gjøre jobben sin i henhold til norsk lov. Jeg mener myndighetene plikter å sikre at alle kvinner får rett til lik helsehjelp hos sin fastlege.

La oss på tampen ei heller glemme at partiet som har stått på barrikadene for dette forslaget, Kristelig Folkeparti, har inne et forslag om å reversere retten til selvbestemt abort. Dette forslaget er ikke ufarlig. Kampen stopper ikke her.

Med vennlig hilsen

Ina Rokne Midtun